

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๗ - ๑๙/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๖๕
เรื่องพิจารณาที่ ๑๓/๒๕๖๕
เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๖๕

วันที่ ๒ เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง	ศาลแพ่ง	ผู้ร้อง
	-	ผู้ถูกร้อง
ระหว่าง	ศาลแพ่ง	ผู้ร้อง
	-	ผู้ถูกร้อง
ระหว่าง	ศาลแพ่ง	ผู้ร้อง
	-	ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ และมาตรา ๒๔๔/๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑ มาตรา ๓๑๗/๔ และมาตรา ๓๑๗/๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ตามคำร้องที่ ๑ (เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๖๕) ศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑๐ ถึงที่ ๑๓ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ พ ๒๘๗๐/๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นโจทก์ ฟ้องจำเลยที่ ๑ กับพวกรวม ๑๗ คน เป็นจำเลยฐานร่วมกันสร้างราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ เรียกให้ชำระค่าปรับทางแพ่ง จำนวนทุนทรัพย์ ๔๕๔,๒๘๑,๓๘๒ บาท โดยโจทก์กล่าวอ้างว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ จำเลยที่ ๑ ถึง ที่ ๑๗ ได้ร่วมกันกระทำการวางแผนและแบ่งหน้าที่กันซื้อขายหลักทรัพย์ (หุ้น) บริษัท โพลาริส แคปิตัล จำกัด (มหาชน) (POLAR) ในตลาดหลักทรัพย์ โดยมีเจตนาอำพรางเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิดไปว่า ขณะใดขณะหนึ่งหรือช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งหลักทรัพย์ POLAR มีปริมาณการซื้อขายหรือขายกันมากหรือราคาของหลักทรัพย์นั้นได้เปลี่ยนแปลงไป หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงอันไม่ตรงต่อสภาพปกติของตลาด และร่วมกันทำการซื้อขายหลักทรัพย์นั้น เป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ โจทก์เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่ง (ค.ม.พ.)ให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่จำเลยทั้งสิบเจ็ดคน แต่ไม่มีจำเลยรายใดยินยอมปฏิบัติตามจำเลยทั้งสิบเจ็ดคนได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ (เดิม) มาตรา ๒๔๔ (เดิม) มาตรา ๒๙๖ (เดิม) อันเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓๐ กำหนดให้ยกเลิกความในมาตราดังกล่าวนั้น แต่ยังคงให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดต่อไปตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ มาตรา ๒๔๔/๖ มาตรา ๒๙๖ (ใหม่) มาตรา ๒๙๖/๑ และมาตรา ๒๙๖/๒ กับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ และมาตรา ๘๓ เมื่อจำเลยทั้งสิบเจ็ดคนไม่ยินยอมปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่งที่จะระงับคดีตามที่ ค.ม.พ. กำหนด ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๗ มาตรา ๓๑๗/๘ ประกอบพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ โจทก์จึงฟ้องเพื่อขอให้ศาลแพ่งกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งแก่จำเลยทั้งสิบเจ็ดคน

คำร้องที่ ๒ (เรื่องพิจารณาที่ ๑๓/๒๕๖๕) ศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ พ ๔๔๔๔/๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑ กับพวกรวม ๕ คน เป็นจำเลย ต่อศาลแพ่ง ฐานร่วมกันสร้างราคาและ ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ เรียกให้ชำระค่าปรับทางแพ่ง จำนวนทุนทรัพย์ ๑๐,๒๒๒,๑๗๐ บาท โดยโจทก์กล่าวอ้างว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๘ จำเลย ทั้งห้าคนร่วมกันกระทำความผิด ด้วยการรู้เห็น ตกลง วางแผนและแบ่งหน้าที่กันซื้อขายหลักทรัพย์ (หุ้น) บริษัท เนชั่นอินเตอร์เนชั่นแนล เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) (NINE-W๑) ในตลาดหลักทรัพย์ โดยมีเจตนาอำพรางเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิดไปว่าขณะใดขณะหนึ่งหรือช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หลักทรัพย์ NINE-W๑ มีปริมาณการซื้อขายกันมากหรือราคาของหลักทรัพย์ได้เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่มี การเปลี่ยนแปลงอันไม่ตรงต่อสภาพปกติของตลาดและร่วมกันทำการซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีลักษณะเป็น การร่วมกันหรือรู้เห็นกันสร้างราคาหลักทรัพย์ NINE-W๑ อันเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการ ซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ โจทก์มีหนังสือแจ้งให้จำเลยทั้งห้าคนชี้แจง แต่ข้อเท็จจริงตามที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ถึงที่ ๕ ชี้แจง ไม่อาจรับฟังได้ ส่วนจำเลยที่ ๒ สละสิทธิในการชี้แจงข้อเท็จจริง โจทก์เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ พิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่ง (ค.ม.พ.)ให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่จำเลยทั้งห้าคน ให้จำเลยทั้งห้าคนชำระค่าปรับทางแพ่งตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๔ มาตรา ๓๑๗/๕ (๑) มาตรา ๓๑๗/๖ และมาตรา ๓๑๗/๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ แต่ไม่มีจำเลยรายใดยินยอม ปฏิบัติตาม จำเลยทั้งห้าคนได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ (๑) (๒) (เดิม) ประกอบมาตรา ๒๔๔ (เดิม) ซึ่งมีอัตราโทษตาม มาตรา ๒๙๖ (เดิม) อันเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้ในขณะจำเลยทั้งห้าคนกระทำความผิด และยังคง ให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดต่อไปตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ และมาตรา ๒๔๔/๖ ซึ่งต้องระวางโทษตามมาตรา ๒๙๖ มาตรา ๒๙๖/๑ และมาตรา ๒๙๖/๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ โจทก์จึงฟ้องเพื่อขอให้ศาลแพ่งกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งแก่จำเลยทั้งห้าคน

คำร้องที่ ๓ (เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๖๕) ศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑๑ และที่ ๑๒ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ พ ๔๐๒๗/๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑ กับพวกรวม ๑๒ คน เป็นจำเลย ฐานร่วมกันสร้างราคาและ

ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ เรียกว่าชำระค่าปรับทางแพ่ง จำนวนทุนทรัพย์ ๘๔,๗๘๘,๕๔๐ บาท โดยโจทก์กล่าวอ้างว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๘ จำเลย ทั้งสิบสองคนมีพฤติกรรมการส่งคำสั่งซื้อหรือขายหลักทรัพย์ (หุ้น) บริษัท เนชั่น อินเตอร์เนชั่นแนล เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) (NINE) ในตลาดหลักทรัพย์ ในลักษณะที่ไม่เหมาะสมและการส่งคำสั่งซื้อหรือขายเพื่อจับคู่ซื้อขายระหว่างกลุ่มเดียวกันเอง อันเป็นการกระทำต่อเนื่องกันโดยมุ่งหมายให้ราคาหลักทรัพย์หรือปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ NINE ในช่วงเกิดเหตุมีสภาพการซื้อขายผิดไปจากสภาพปกติของตลาดที่ควรจะเป็นเพื่ออำพรางการซื้อขาย ส่งผลให้บุคคลทั่วไปเข้าใจผิดเกี่ยวกับราคาหรือปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ว่า ในช่วงเวลาดังกล่าวหลักทรัพย์ NINE มีปริมาณการซื้อขายกันมากและราคาของหลักทรัพย์ได้เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงอันไม่ตรงต่อสภาพปกติของตลาดเพื่อกระตุ้นและชักจูงให้บุคคลทั่วไปเข้าทำการซื้อขายหลักทรัพย์ตามราคาที่ย่ำแย่ทั้งสองคนร่วมกันสร้างราคาหลักทรัพย์ดังกล่าว จึงเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ โจทก์มีหนังสือแจ้งให้จำเลยทั้งสองคนชี้แจง แต่ข้อกล่าวอ้างของจำเลยทั้งสองคนไม่อาจรับฟังได้ โจทก์เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่ง (ค.ม.พ.)ให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่จำเลยทั้งสองคน โดยกำหนดให้จำเลยทั้งสองคนชำระค่าปรับทางแพ่งตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสอง มาตรา ๓๑๗/๔ (๑) มาตรา ๓๑๗/๕ (๑) มาตรา ๓๑๗/๖ และมาตรา ๓๑๗/๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ แต่ไม่มีจำเลยรายใดยินยอมปฏิบัติตาม จำเลยทั้งสองคนได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ (เดิม) มาตรา ๒๔๔ (เดิม) มาตรา ๒๙๖ (เดิม) อันเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓๐ กำหนดให้ยกเลิกความในมาตราดังกล่าว แต่ยังคงให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดต่อไปตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ มาตรา ๒๔๔/๖ มาตรา ๒๙๖ (ใหม่) มาตรา ๒๙๖/๑ และมาตรา ๒๙๖/๒ กับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ และมาตรา ๘๓ เมื่อจำเลยทั้งสองคนไม่ยินยอมปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่งที่จะระงับคดีตามที่ ค.ม.พ. กำหนดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๓ มาตรา ๓๑๗/๔ ประกอบพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ โจทก์จึงฟ้องเพื่อขอให้ศาลแพ่งกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งแก่จำเลย ทั้งสิบสองคน

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลแพ่ง จำเลยที่ ๑๐ ถึงที่ ๑๓ ตามคำร้องที่ ๑ จำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ตามคำร้องที่ ๒ จำเลยที่ ๑๑ และที่ ๑๒ ตามคำร้องที่ ๓ ยื่นคำโต้แย้งในทำนองเดียวกันว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ มาตรา ๒๔๔/๖ มาตรา ๓๑๗/๑ มาตรา ๓๑๗/๔ และมาตรา ๓๑๗/๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ เนื่องจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ และมาตรา ๒๔๔/๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติถึงเนื้อหาของ การกระทำ ลักษณะองค์ประกอบของความผิด หรือเนื้อหาของสิทธิและหน้าที่ ข้อห้ามต่าง ๆ อันเป็น กฎหมายสารบัญญัติที่บัญญัติเพิ่มเติมการกระทำเป็นความผิดทางอาญา โดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็น ระยะเวลาภายหลังจากที่โจทก์อ้างว่ามีการกระทำความผิดอันเป็นการบัญญัติกฎหมายที่มีโทษอาญา ย้อนหลัง โจทก์ไม่อาจอ้างการกระทำตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่แก้ไขใหม่มาใช้บังคับย้อนหลังกับจำเลยตามคำร้องที่ ๑ ถึงที่ ๓ ได้ อีกทั้ง บทบัญญัติดังกล่าวที่ว่า “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า...” เป็นบทสันนิษฐานความผิดและผลภาระการพิสูจน์ ความผิด ทำให้จำเลยดังกล่าวซึ่งเป็นเพียงผู้ถูกกล่าวหาเท่านั้น ต้องมีภาระการพิสูจน์ความบริสุทธิ์หรือ ความถูกต้องแทนที่จะเป็นโจทก์ต้องมีหน้าที่นำสืบ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของบุคคล บทบัญญัติดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ส่วนพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ และมาตรา ๒๔๔/๖ ประกอบกับ หมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่งตามมาตรา ๓๑๗/๑ มาตรา ๓๑๗/๔ และมาตรา ๓๑๗/๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เนื่องจากมาตรการลงโทษทางแพ่งมีลักษณะ ลงโทษแก่บุคคลเช่นเดียวกับคดีอาญา ทั้งยังเป็นการลงโทษทางทรัพย์สินของบุคคลที่มีระดับร้ายแรง เมื่อเทียบกับกรณีการดำเนินกระบวนการทางอาญา เข้าหลักเกณฑ์ความผิดอาญาตามกฎหมายสิทธิมนุษยชน ที่จะต้องปฏิบัติตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International

Covenant on Civil and Political Rights หรือ ICCPR) ซึ่งมาตรการลงโทษทางแพ่งที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๑๒/๑ นี้ ไม่ได้มีบทบัญญัติหรือมีมาตรการที่มีหลักการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของบุคคล เช่น หลักการไม่รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย สิทธิที่จะไม่ถูกบังคับให้เป็นพยานอันเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง หลักการห้ามดำเนินคดีอาญา หลักการตีความกฎหมายโดยเคร่งครัด และหลักข้อสันนิษฐานความเป็นผู้บริสุทธิ์ เป็นต้น โดยไม่มีการคุ้มครองสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่สำคัญอันเป็นการมิชอบ เมื่อมาตรการลงโทษทางแพ่งมีลักษณะเป็นความผิดอาญา จึงไม่สามารถนำบทบัญญัติความรับผิดทางอาญามาใช้บังคับย้อนหลังได้อีกทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่บัญญัติขึ้นหลังจากที่ได้กระทำไปแล้วโดยกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิด จึงต้องใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณเท่านั้น

โจทก์ยื่นคำคัดค้านคำโต้แย้งของจำเลยดังกล่าวว่า การฟ้องคดีเพื่อขอให้ศาลแพ่งบังคับใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งกับจำเลยดังกล่าวเป็นการฟ้องคดีแพ่ง มิใช่การฟ้องคดีอาญาที่มีโทษทางอาญา และมีระวางโทษจำคุกหรือโทษปรับ แต่เป็นการฟ้องคดีแพ่งเพื่อขอให้ศาลกำหนดอัตราค่าปรับทางแพ่งซึ่งมีลักษณะเป็นการชดใช้ความเสียหายของผู้กระทำแต่ละคนตามจำนวนผลประโยชน์ที่ผู้กระทำแต่ละคนได้รับไว้หรือพึงได้รับการกระทำความผิดของตน มิได้เป็นการกำหนดจำนวนค่าปรับที่จะต้องชำระในลักษณะดังเช่นที่ประมวลกฎหมายอาญากำหนด ค่าปรับทางแพ่งไม่ใช่โทษปรับอันเป็นโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ (๔) อีกทั้งหนี้ค่าปรับทางแพ่ง เป็นหน้าที่และความรับผิดซึ่งมิใช่เป็นการเฉพาะตัวของลูกหนี้ที่ต้องชำระค่าปรับทางแพ่งแก่โจทก์ หากลูกหนี้ถึงแก่ความตาย หน้าที่และความรับผิดดังกล่าวย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๕๙๙ และมาตรา ๑๖๐๐ ที่จะต้องชำระค่าปรับทางแพ่งอันเป็นหนี้ตามคำพิพากษาให้แก่โจทก์ต่อไป แต่โทษปรับซึ่งเป็นโทษทางอาญานั้นเป็นโทษที่ลงแก่ผู้กระทำความผิดเป็นการเฉพาะตัว หากผู้ต้องโทษปรับถึงแก่ความตาย โทษย่อมเป็นอันระงับไปด้วยความตายของผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๘ การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ (เดิม) มาตรา ๒๔๔ (เดิม) และมาตรา ๒๕๖ (เดิม) อันเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะกระทำความผิด แม้อต่อมาได้มีพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓๐ กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๓ (เดิม) มาตรา ๒๔๔ (เดิม) และมาตรา ๒๕๖ (เดิม) ก็ตาม แต่ยังคงให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดต่อไปตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ มาตรา ๒๔๔/๖

มาตรา ๒๙๖ มาตรา ๒๙๖/๑ และมาตรา ๒๙๖/๒ จึงไม่ใช้การนำบทบัญญัติความผิดทางอาญา ใช้บังคับแก่คดีนี้ย้อนหลังดังที่จำเลยกล่าวอ้าง หลักในเรื่องห้ามมิให้นำบทบัญญัติทางอาญามาบังคับใช้ย้อนหลังตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ส่วนบทบัญญัติทางแพ่งนั้นกฎหมายมิได้กำหนดไว้ดังประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ แต่อย่างไร ส่วนข้อสันนิษฐานตามกฎหมายนั้น เป็นหลักกฎหมายในกฎหมายลักษณะพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๘๔/๑ อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลซึ่งเป็นกฎหมายในส่วนวิธีสบัญญัติ โดยกำหนดภาระการพิสูจน์ในชั้นพิจารณาคดีให้คู่ความฝ่ายที่มีข้อสันนิษฐานเป็นคุณพิสูจน์เพียงว่าตนได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งการที่ตนจะได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานนั้นครบถ้วนแล้วเท่านั้น ภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงก็จะตกอยู่กับคู่ความฝ่ายตรงกันข้าม บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๕ และมาตรา ๒๔๔/๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นข้อสันนิษฐานตามกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ทั้งโจทก์และจำเลยดังกล่าวต่างนำสืบพยานหลักฐานแสดงความบริสุทธิ์ให้เป็นที่ประจักษ์ได้เต็มที่ ซึ่งจำเลยดังกล่าวไม่ต้องรับผิดชอบใช้เงินค่าปรับทางแพ่งแก่โจทก์ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยดังกล่าวไม่ได้กระทำความผิดตามข้อสันนิษฐานของกฎหมาย พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๒๔๔/๕ และมาตรา ๒๔๔/๖ ซึ่งเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติ จึงมีผลใช้บังคับในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลเท่านั้น ซึ่งไม่เกี่ยวกับการกำหนดโทษทางอาญา และบทบัญญัติดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ มาตรา ๒๔๔/๖ มาตรา ๓๑๗/๑ มาตรา ๓๑๗/๔ และมาตรา ๓๑๗/๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ แต่อย่างใด

พิจารณาแล้ว เห็นว่า หลักการและเหตุผลในการตราพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ คือพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน และมีข้อจำกัดบางประการทำให้ไม่สามารถใช้บังคับมาตรการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นอุปสรรคต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว สมควรปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของระบบการซื้อขาย

หลักทรัพย์และรองรับการเชื่อมโยงระหว่างตลาดทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งกำหนดให้นำ
มาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดแทนมาตรการลงโทษทางอาญาในบางกรณี
เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้ลงทุนได้รับการคุ้มครองมากยิ่งขึ้น โดยประเด็นที่หนึ่ง
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕
มาตรา ๒๔๔/๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๕๕ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่
นั้น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๔ บัญญัติ
ให้ยกเลิกความในหมวด ๘ การกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์และการเข้าถือ
หลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ ส่วนที่ ๑ การป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์
ตั้งแต่มาตรา ๒๓๘ ถึงมาตรา ๒๔๔ แต่ยังคงบัญญัติให้การกระทำความผิดตามมาตรา ๒๔๓
แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นความผิดต่อไปตามมาตรา ๒๔๔/๓
และมาตรา ๒๔๔/๗ โดยมีได้ยกเลิกไปอย่างแท้จริง โดยมีบทบัญญัติการกระทำความผิดและกำหนดโทษ
ไว้ดังเดิมหรือเป็นเพียงการเปลี่ยนมาตราจากเดิมเป็นอีกมาตราหนึ่งเท่านั้น ส่วนมาตรา ๒๔๔/๕ และ
มาตรา ๒๔๔/๖ เป็นบทสันนิษฐานของกฎหมาย โดยมาตรา ๒๔๔/๕ บัญญัติว่า “ให้สันนิษฐาน
ไว้ก่อนว่าการกระทำความผิดต่อไปนี้ เป็นการกระทำที่ทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจผิดเกี่ยวกับราคาหรือปริมาณการซื้อ
หรือขายหลักทรัพย์ตามมาตรา ๒๔๔/๓ (๑) หรือเป็นการกระทำที่ทำให้ราคาหลักทรัพย์หรือปริมาณ
การซื้อหรือขายหลักทรัพย์นั้นผิดไปจากสภาพปกติของตลาดตามมาตรา ๒๔๔/๓ (๒) แล้วแต่กรณี
(๑) ซื้อหรือขายหลักทรัพย์ซึ่งในที่สุดบุคคลที่ได้ประโยชน์จากการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ยังคงเป็นบุคคล
คนเดียวกัน (๒) ส่งคำสั่งซื้อหลักทรัพย์โดยรู้อยู่แล้วว่าตนเองหรือบุคคลซึ่งร่วมกันกระทำการ ได้ส่งขายหรือ
จะส่งขายหลักทรัพย์เดียวกัน ในจำนวนใกล้เคียงกัน ราคาใกล้เคียงกัน และภายในเวลาใกล้เคียงกัน
(๓) ส่งคำสั่งขายหลักทรัพย์โดยรู้อยู่แล้วว่าตนเองหรือบุคคลซึ่งร่วมกันกระทำการ ได้ส่งซื้อหรือจะส่งซื้อ
หลักทรัพย์เดียวกัน ในจำนวนใกล้เคียงกัน ราคาใกล้เคียงกัน และภายในเวลาใกล้เคียงกัน (๔) ส่ง
หรือยกเลิกคำสั่งซื้อหรือขายหลักทรัพย์ในช่วงก่อนเปิดหรือช่วงก่อนปิดตลาดหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขาย
หลักทรัพย์ แล้วแต่กรณี โดยมีมุ่งหมายให้ราคาเปิดหรือราคาปิดของหลักทรัพย์นั้นสูงหรือต่ำกว่าที่ควรจะเป็น
(๕) ส่ง แก้ไข หรือยกเลิกคำสั่งซื้อหรือขายหลักทรัพย์ในลักษณะที่เป็นการขัดขวางการซื้อหรือขาย
หลักทรัพย์ของบุคคลอื่น ซึ่งมีผลทำให้บุคคลอื่นต้องส่งคำสั่งซื้อหรือขายหลักทรัพย์ในราคาที่สูงกว่าหรือ
ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น” และมาตรา ๒๔๔/๖ บัญญัติว่า “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้กระทำความผิดต่อไปนี้
เป็นตัวการในการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๔๔/๓ (๑) เปิดบัญชีธนาคารร่วมกันเพื่อการชำระเงินหรือ

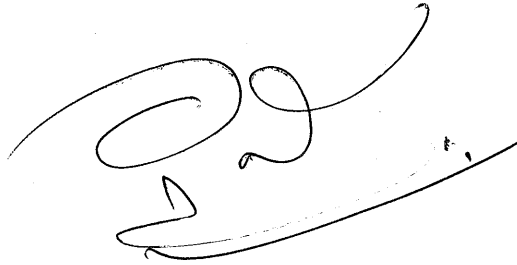
รับชำระเงินที่เกี่ยวกับหรือเนื่องจากการซื้อขายหลักทรัพย์ (๒) ยอมให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์จากบัญชีธนาคารของตนเพื่อการชำระเงินหรือรับชำระเงินที่เกี่ยวกับหรือเนื่องจากการซื้อขายหลักทรัพย์ (๓) ยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ของตน (๔) ชำระเงินหรือรับชำระเงินค่าซื้อขายหลักทรัพย์แทนกัน (๕) นำเงินหรือทรัพย์สินอื่นมาวางเป็นประกันในการซื้อขายหลักทรัพย์แทนกัน (๖) ยอมให้บุคคลอื่นรับประโยชน์หรือรับผิดชอบในการชำระเงินที่เกี่ยวกับหรือเนื่องจากการซื้อขายหลักทรัพย์ของตน หรือ (๗) โอนหรือรับโอนหลักทรัพย์ระหว่างกัน” บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทสันนิษฐานเกี่ยวกับตัวบุคคลที่รู้หรือครอบครองข้อมูลภายใน พฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ผิดปกติวิสัย ลักษณะการกระทำที่ทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจผิดเกี่ยวกับราคาหรือปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ หรือเป็นการกระทำที่ทำให้ราคาหลักทรัพย์หรือปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์นั้นผิดไปจากสภาพปกติของตลาด และการกระทำที่มีลักษณะเป็นตัวการในการกระทำความผิด แต่มิใช่เป็นบทสันนิษฐานว่าเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๔๔/๓ มาตั้งแต่ต้นแต่ประการใด เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ หรือการปั่นหุ้น มีลักษณะการกระทำความผิดเป็นเครือข่ายขบวนการและแบ่งหน้าที่กันทำ มีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคน ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่อาศัยตำแหน่งหน้าที่หรืออยู่ในฐานะที่สามารถล่วงรู้ข้อเท็จจริงที่เป็นข้อมูลภายในของบริษัท อันเป็นสาระสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์ ได้เข้ามาทำการซื้อขายหลักทรัพย์โดยอาศัยข้อเท็จจริงดังกล่าวก่อนที่จะข้อเท็จจริงจะถูกเปิดเผยต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่นและเป็นการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ไม่เป็นธรรม นับเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่สร้างความเสียหายให้แก่ประเทศชาติและประชาชน โดยเฉพาะการสร้าง ความเสียหายแก่ตลาดหลักทรัพย์ที่เป็นแหล่งระดมเงินทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ และเป็นแหล่งหมุนเวียนระบบการเงินที่สำคัญของประเทศ ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนทั้งชาวไทยและต่างชาติอันเป็นการทำลายความไว้วางใจทางธุรกิจของประเทศ ประกอบกับพยานหลักฐานในการกระทำความผิดส่วนใหญ่จะอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ และมีประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ อีกทั้งการซื้อขายหลักทรัพย์มีกระบวนการที่ซับซ้อนทำให้ยากต่อการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นจำเลยให้ศาลสืบสงสัยได้ แต่อย่างไรก็ตาม โจทก์ยังมีหน้าที่นำสืบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๔/๑ ที่บัญญัติว่า “คู่ความฝ่ายใดกล่าวอ้างข้อเท็จจริงเพื่อสนับสนุนคำคู่ความของตน ให้คู่ความฝ่ายนั้นมีภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริงนั้น แต่ถ้ามีข้อสันนิษฐานไว้ในกฎหมายหรือมีข้อสันนิษฐานที่ควรจะเป็นซึ่งปรากฏจากสภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์เป็นคุณแก่คู่ความฝ่ายใด คู่ความฝ่ายนั้นต้องพิสูจน์เพียงว่าตนได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งการที่ตนจะได้รับ

ประโยชน์จากข้อสันนิษฐานนั้นครบถ้วนแล้ว” กล่าวคือ โจทก์ซึ่งเป็นคู่ความฝ่ายที่ได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐาน ต้องนำสืบข้อเท็จจริงที่เป็นเงื่อนไขของการสันนิษฐานให้ได้เสียก่อน ศาลจึงจะฟังข้อเท็จจริงตามข้อสันนิษฐาน แล้วภาระการพิสูจน์ก็จะตกอยู่แก่จำเลยซึ่งเป็นคู่ความฝ่ายตรงข้ามทันที หากนำสืบข้อเท็จจริงที่เป็นเงื่อนไขของการสันนิษฐานไม่ได้ ก็ไม่ได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐาน โจทก์ต้องนำสืบพิสูจน์ให้ฟังข้อเท็จจริงได้ว่าจำเลยกระทำความผิดจริงตามฟ้อง ดังนั้น มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ และมาตรา ๒๔๔/๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ มิได้กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ที่บุคคลไม่ต้องรับโทษทางอาญาเว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ โดยโทษที่จะลงจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้ และในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

ส่วนประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑ มาตรา ๓๑๗/๔ และมาตรา ๓๑๗/๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่ นั้น มาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติให้เพิ่มความเป็นหมวด ๑๒/๑ มาตราการลงโทษทางแพ่ง ตั้งแต่มาตรา ๓๑๗/๑ ถึงมาตรา ๓๑๗/๑๔ โดยมาตรา ๓๑๗/๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้การกระทำความผิดดังต่อไปนี้ เป็นการกระทำความผิดที่อาจดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งกับผู้กระทำความผิดนั้นได้ (๑) กระทำการอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ อันเป็นความผิดตามมาตรา ๒๙๖ หรือมาตรา ๒๙๖/๑...” วรรคสอง บัญญัติว่า “การนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำ ผลกระทบต่อตลาดทุน พยานหลักฐานที่อาจนำมาใช้พิสูจน์ความผิด และความคุ้มค่าในการดำเนินมาตรการนั้น” มาตรา ๓๑๗/๔ บัญญัติว่า “มาตรการลงโทษทางแพ่ง ได้แก่ (๑) ค่าปรับทางแพ่งตามมาตรา ๓๑๗/๕...” และมาตรา ๓๑๗/๕ บัญญัติว่า “ให้กำหนดค่าปรับทางแพ่ง ดังนี้ (๑) กรณีตามมาตรา ๓๑๗/๑ (๑) หรือ (๒) ให้ปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่บุคคลนั้น

ได้รับไว้หรือพึงได้รับจากการกระทำความผิดนั้น แต่ต้องไม่ต่ำกว่าห้าแสนบาท ในกรณีที่ไม่สามารถคำนวณผลประโยชน์ได้ ให้ปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท (๒) กรณีตามมาตรา ๓๑๗/๑ (๓) หรือ (๔) ให้ปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านบาท” การดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งนี้เป็นบทบัญญัติที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดเพราะหากผู้กระทำความผิดยินยอมที่จะปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่งที่คณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งกำหนดวิธีการในการบังคับตามควรแก่กรณีแล้ว หรือเมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งและผู้กระทำความผิดหรือจำเลยได้ชำระเงินครบถ้วนแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไป ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษทางอาญา โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) เสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งพิจารณาว่าควรดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งกับผู้กระทำความผิดนั้นหรือไม่ อย่างไร หากคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ควรนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับ จึงให้ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต่อไปตามมาตรา ๓๑๗/๖ หากคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งเห็นควรให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดและได้กำหนดวิธีการในการบังคับตามมาตรการลงโทษทางแพ่งตามควรแก่กรณีแล้ว และผู้กระทำความผิดยินยอมที่จะปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่งตามที่กำหนด สำนักงาน ก.ล.ต. จะจัดทำบันทึกการยินยอมและเมื่อผู้นั้นได้ชำระเงินครบถ้วนแล้ว สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินตามบันทึกการยินยอมหรือชำระไม่ครบถ้วน ให้สำนักงาน ก.ล.ต. ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามที่ยินยอมไว้ภายในสามปีนับแต่วันที่ผิดนัดตามมาตรา ๓๑๗/๗ แต่หากผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมที่จะระงับคดีตามมาตรา ๓๑๗/๗ สำนักงาน ก.ล.ต. จึงจะฟ้องผู้กระทำความผิดต่อศาลแพ่งเพื่อกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งแก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ยังได้บัญญัติให้นำบทบัญญัติในหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังมีได้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนด้วย โดยมาตรการบังคับที่จะนำมาใช้แก่ผู้กระทำความผิดจะกำหนดได้ไม่เกินอัตราโทษตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้ในขณะกระทำความผิด ดังนั้นแม้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๑๒/๑ จะเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ภายหลังเกิดการกระทำความผิด และแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แต่เมื่อเป็นมาตรการลงโทษทางแพ่ง จึงไม่ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

จึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๔/๓ มาตรา ๒๔๔/๕ มาตรา ๒๔๔/๖ มาตรา ๓๑๗/๑ มาตรา ๓๑๗/๔ และมาตรา ๓๑๗/๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ